# Plán uplatňovania Štandardov dodržiavania zákazu segregácie

**Názov školy:** Materská škola Vítkovce, Vítkovce 81, 053 63
**Obdobie plánu:** školský rok 2025/2026

Plán uplatňovania Štandardov dodržiavania zákazu segregácie je vypracovaný v súlade so Štandardami dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní vydanými Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR. Cieľom plánu je zabezpečiť rovnosť príležitosti pre všetky deti materskej školy bez ohľadu na ich etnický, sociálny, jazykový, náboženský alebo zdravotný status a zabrániť akejkoľvek forme segregácie.

## I. Identifikácia a analýza aktuálneho stavu

Materská škola Vítkovce dlhodobo pôsobí v prostredí s vyššou koncentráciou detí z marginalizovanej rómskej komunity. V tejto súvislosti sa aktívne venujeme implementácii Štandardov dodržiavania zákazu segregácie s cieľom zabezpečiť inkluzívne, rovné a spravodlivé podmienky pre všetky deti bez ohľadu na ich etnický pôvod alebo sociálne zázemie. Tento prístup znamená rešpektovanie rozmanitosti detí, podporu ich individuálnych potrieb a vytváranie rovnakých príležitostí pre každé dieťa. Inklúzia predstavuje snahu umožniť deťom prekonávať prekážky v procese výchovy a vzdelávania, aktívne sa zapájať do činností a budovať pozitívny vzťah s rovesníkmi aj dospelými.

Opatrenia proti segregácii sú súčasťou školského poriadku a každodennej praxe školy, pričom sa dôsledne rešpektujú princípy rovnakého zaobchádzania. V pedagogickej činnosti a organizácii školy platí prístup „spolu, nie vedľa seba“, ako aj „všetci sme si rovní“, čím sa zabraňuje akémukoľvek vedomému či nevedomému deleniu detí. Deti zo sociálne znevýhodneného prostredia (SZP), deti z marginalizovaných rómskych komunít (MRK) sú plnohodnotnou súčasťou kolektívu, školy a sú zapájané do všetkých aktivít ako výchovno-vzdelávacích, kultúrnych, zážitkových či komunitných. Škola využíva ľudský , empatický a individuálny prístup. Pedagogickí zamestnanci aktívne vytvárajú vzťah s každým dieťaťom i jeho zákonným zástupcom. Osobitnú pozornosť venujeme novoprijatým deťom, ktoré prichádzajú do predškolského prostredia prvýkrát.

Hlavným cieľom je podporovať rozvoj potenciálu každého dieťaťa prostredníctvom otvoreného a podnetného prostredia, ktoré rešpektuje individuálne tempo učenia, schopnosti a záujmu. Pedagógovia v materskej škole zohrávajú kľúčovú úlohu ako sprievodcovia detí pri ich učení a sociálnom začleňovaní.

Vo výchovno-vzdelávacom procese sa škola zameriava na prevenciu akejkoľvek forme diskriminácie a segregácie.

V rámci vnútorného systému kvality sa materská škola riadi školským poriadkom a štandardami desegregácie. Pravidelne vyhodnocuje podmienky a priebeh vzdelávacieho procesu tak, aby sa predchádzalo skrytým formám segregácie. V prípade zistených rizík sú prijímané opatrenia na ich nápravu. Materská škola má za dôležité budovať a udržiavať partnerské vzťahy s rodičmi celej komunity, pretože sú kľúčovými pre úspešnú inklúziu. Taktiež spolupráca s poradenskými inštitúciami a odborníkmi z praxe nám umožňuje zabezpečiť odbornú pomoc a podporu, ak je to potrebné.

### Identifikácia a analýza aktuálneho stavu

1.Uplatňovanie štandardov, v ktorých má škola dobrú prax

**Rovný prístup k predprimárnemu vzdelávaniu**
Deti sú prijímané bez diskriminácie, bez ohľadu na etnický pôvod, sociálne zázemie alebo jazykové

schopnosti. V triedach zabezpečujeme heterogénne zloženie, pričom aktívne spolupracujeme s komunitou a rodičmi, aby sme predchádzali samovylučovaniu alebo segregácii. Materská škola zabezpečuje rovnaké podmienky prístupu k výchovno-vzdelávacím činnostiam bez ohľadu na pôvod dieťaťa, jeho zdravotné znevýhodnenie alebo sociálno-ekonomické zázemie. Deti sú vzdelávané spoločne v triede, bez vytvárania oddelených skupín.

**Inkluzívne vzdelávacie prostredie**
Pedagogickí zamestnanci vytvárajú podporujúce a bezpečné prostredie, ktoré reflektuje kultúrnu rozmanitosť detí. Vzdelávací obsah aj aktivity sú prispôsobené tak, aby rozvíjali všetky deti podľa ich potrieb a schopností. Aktivity sa prispôsobujú možnostiam detí a uplatňuje sa diferencovaný prístup. Deti so špeciálnymi potrebami majú vypracované individuálne plány.

**Spolupráca s rodinou a komunitou**
V spolupráci s rodičmi a komunitnými pracovníkmi organizujeme pravidelné stretnutia a aktivity, ktoré podporujú dôveru a spoluprácu. Snažíme sa o budovanie mostov medzi školou a rómskou komunitou.

Rovnaký prístup všetkých detí a zákonných zástupcov do priestorov školy.

Rovnaká kvalita výchovno-vzdelávacieho procesu pre všetky deti.

Zastúpenie detí v triedach je v súlade s ich etnickým, národnostným a sociálnym pôvodom a podľa spádovosti.

Denný program neumožňuje separáciu detí.

Rovnaké vzdelávacie štandardy (učebné osnovy) pre všetky deti.

Rovnaký prístup k materiálnemu vybaveniu a vzdelávacím pomôckam.

Rovnaké možnosti zúčastňovať sa na aktivitách a súťažiach.

Škola zabezpečuje kontinuitu vzdelávania aj v neštandardných situáciách.

Všetkým záujemcom o dochádzku je venovaný individuálny prístup.

Aktivity školy sú otvorené všetkým deťom bez rozdielu.

Aplikácia inkluzívnych podporných opatrení pre deti zo SZP.

Zohľadňovanie osobnej a rodinnej situácie pri hodnotení detí.

Individuálny prístup pri prekonávaní jazykových a hygienických bariér.

**2.Štandardy, pri ktorých sa identifikujú nedostatky**

Pedagogickí zamestnanci majú obmedzené možnosti vzdelávania v oblasti prevencie segregácie a inkluzívnej pedagogiky.

Nízka úroveň spolupráce s rodičmi z marginalizovaných skupín – pretrvávajú jazykové, kultúrne a sociálne bariéry.

Neúplné využívanie dostupných metodických materiálov a školení – existuje priestor na lepšie využitie podporných nástrojov a vzdelávaní od NIVAM, ŠPÚ, neziskových organizácií.

## II. Ciele a vízia plánu

**Vízia školy**
Materská škola bude aj naďalej vytvárať bezpečné, inkluzívne a podnetné prostredie, kde každé dieťa, bez ohľadu na sociálne, kultúrne či zdravotné odlišnosti bude mať rovnaké možnosti pre rozvoj svojich schopnosti, zručnosti, talentu, pre možnosť prežitia šťastného detstva. Taktiež bude aj naďalej vytvárať

podmienky, aby každé dieťa naplnilo potrebu uznania, úcty, zodpovednosti a humánneho prístupu.

**Ciele školy**

1. Individuálny prístup k deťom a podpora psychickej odolnosti – diferencovať vzdelávacie aktivity tak, aby malo každé dieťa priestor rozvíjať svoje schopnosti vlastným tempom.
2. Rovnaké zaobchádzanie a spravodlivý prístup k potrebám detí.
3. Podpora participácie detí a rodičov na živote školy.
4. Zlepšenie komunikácie a spolupráce s rodičmi zo SZP (napr. prostredníctvom osobných konzultácii, neformálnych podujatí, rodičovských dielni).
5. Trvalé inkluzívne opatrenia (nie len jednorazové aktivity).
6. Rovnoprávnosť a možnosť rozhodovania primeraná veku.
7. Podpora identity dieťaťa a jeho spokojnosti so sebou samým.
8. Budovanie bezpečného a podporného prostredia. Obohatenie vzdelávacieho prostredia – doplniť didaktické a herné pomôcky, ktoré rozvíjajú sociálne zručnosti, toleranciu a rešpekt (multikultúrne knihy, hry podporujúce spoluprácu).
9. Posilňovanie medziľudských vzťahov a komunity.
10. Zavedenie vnútorného monitoringu rovnakého prístupu – nastaviť jednoduchý systém sledovania, aby sa v praxi nevytvárali bariéry (napr. pozorovanie zapájania detí do aktivít, hodnotenie klímy v triedach).

**III. Kroky na zlepšenie aktuálnej situácie**

**Zamerané na dieťa, rodiča a zamestnancov školy:**

Rešpektovanie práv všetkých detí a zákonných zástupcov.

Vytváranie pozitívnej klímy v kolektíve.

Dôvera medzi rodičmi a zamestnancami školy.

Prístup k dieťaťu cez pochopenie, empatiu a trpezlivosť.

Alternatívna komunikácia, gestá, symboly, komunikačné knižky.

Posilňovanie schopností detí v tom, čo im ide dobre.

Prezentovanie zmien v MŠ zrozumiteľným spôsobom.

Zníženie sa na úroveň dieťaťa (fyzický kontakt, pohľad, úsmev).

Vnímanie neverbálnych signálov a ich konzultácia s rodičmi.

Pokojné, rešpektujúce vyjadrovanie zo strany zamestnancov.

Príprava detí na zmeny, denné činnosti v prístupnej forme.

Podávanie informácií rôznymi spôsobmi (ústne, vizuálne, osobne).

| Oblasť | Opatrenie | Popis aktivít | Zodpovednosť | Termín |
|---|---|---|---|---|
| Personálne | Posilnenie individuálnej podpory detí so ŠVVP | Spolupráca s CPP, podanie žiadosti o pomocného vychovávateľa, poskytnutie individuálnej podpory | Riaditeľ, zriaďovateľ | Do 12 mesiacov |
| Pedagogické | Zavedene diferencovaných metód výučby | Skupinová a párová práca, projektové učenie, inkluzívne hry podporujúce spoluprácu | Pedagogickí zamestnanci | Priebežne, hodnotenie na konci školského roka |
| Pedagogické | Metodické vzdelávanie pedagogických zamestnancov | Skupinová práca, párové učenie, projektové aktivity, individualizácia | Pedagogickí zamestnanci | Priebežne, vyhodnotenie 1 x ročne |
| Spolupráca s rodičmi a komunitou | Budovanie partnerstva s rodinami | Individuálne konzultácie, spoločné tvorivé dielne, športové podujatie | Pedagogickí zamestnanci, rodičovské združenie | 2 - 3 x ročne |
| Spolupráca s rodičmi a komunitou | Zapojenie externých partnerov | Spolupráca s obecným úradom, rozvojovým tímom, ZŠ, CPP | Riaditeľ, zriaďovateľ | Do roka |
| Materiálno-technické vybavenie | Doplnenie pomôcok podporujúcich inklúziu | Nákup multikultúrnych kníh, spoločenských hier, pomôcok pre deti so ŠVVP | Riaditeľ | 6 – 12 mesiacov |
| Materiálno-technické | Úprava triedneho prostredia | Tvorba inkluzívnych násteniek, usporiadanie herných zón tak, aby sa zapojili všetky deti | Pedagogickí zamestnanci | Priebežne |
| Monitoring a hodnotenie | Zavedenie vnútorného monitoringu rovnakého prístupu | Pozorovanie zapájania sa detí do aktivít, zisťovanie spokojnosti rodičov, reflexia práce pedagogických zamestnancov | Riaditeľ, pedagogická rada | Hodnotenie 1 x ročne |
| Monitoring a hodnotenie | Správa o stave inklúzie | Vypracovanie ročnej správy pre zriaďovateľa | Riaditeľ, poverený pedagogický zamestnanec | 1 x ročne |
| **IV. Podpora a spolupráca** | | | | |

**Identifikácia partnerov**
Pre zabezpečenie efektívnej implementácie štandardov dodržiavania zákazu segregácie škola nadväzuje spoluprácu s odbornými inštitúciami a organizáciami, ktoré podporujú inkluzívne vzdelávanie a sociálnu integráciu žiakov.
Medzi kľúčových partnerov patria:
**Zriaďovateľ MŠ** – finančná a organizačná podpora, schvaľovanie projektov, zabezpečenie asistentov.
**Centrum poradenstva a prevencie** – odborná diagnostika, intervencie, metodické usmernenie pre pedagogických zamestnancov a rodičov.
**ÚPSVaR** – podpora rodín v hmotnej núdzi, sociálne poradenstvo, koordinácia so školou.
**NIVAM** – poskytovanie metodickej podpory a odborného vzdelávania pre pedagogických zamestnancov.
**Neziskové organizácie** – organizácie zamerané na podporu marginalizovaných skupín a detí so znevýhodnením, ktoré poskytujú odborné poradenstvo, vzdelávacie materiály a psychosociálnu podporu.
**Rozvojový tím v obci** – pre koordináciu komplexnej podpory rodín a detí.

**Zapojenie rodičov a komunity**
Zapojenie rodičov a širšej komunity je nevyhnutné pre vytváranie inkluzívneho a otvoreného školského prostredia.
Konkrétne opatrenia zahŕňajú:
-Organizovanie pravidelných informačných stretnutí pre rodičov, zameraných na informovanie o štandardoch zákazu segregácie a aktuálnych opatreniach školy.
-Podpora otvoreného dialógu a získavanie spätnej väzby od rodičov na zlepšenie inkluzívnych postupov školy.
-Spolupráca s rozvojovým tímom v obci a miestnymi organizáciami pri organizovaní aktivít podporujúcich vzájomné spoznávanie a integráciu všetkých detí.
-Využitie školských informačných kanálov (web stránka, sociálne siete, nástenky) na pravidelné zdieľanie informácií o uplatňovaní štandardov a inkluzívnych aktivitách.
-Aktívne zapájanie rodičov do plánovania školských akcií, zbierok a projektov.
- Pravidelné rozhovory o napredovaní detí a spoločného hľadania pri riešení problémov.
-Organizovanie spoločných aktivít ako sú tvorivé dielne, športové dni, rôzne kultúrne podujatia, kde sa stretávajú všetci rodičia (dôležité pre prevenciu segregácie).
-Prostredníctvom dobrovoľníctva zapájanie rodičov pri organizovaní akcií, úpravách tried, zbierkach.
-Organizovanie komunitných podujatí ako spoločné oslavy (napr. Úcta k starším, Mikuláš, Vinočná tržnica, Deň matiek, Deň rodiny, Deň detí), do ktorých sa zapoja rodiny rôzneho pôvodu.
-Budovanie partnerstiev so školami v okolí, so ZŠ, SoŠi (napr. zapájanie starších žiakov ako dobrovoľníkov).
-Programy pre podporu rodičov, prednášky pre rodičov o výchove, o zdraviu a prevencii chorôb, inklúzii, finančnej gramotnosti.

**Očakávané výsledky ako dôsledok realizácie plánu:**
Zvýšený záujem o materskú školu zo strany zákonných zástupcov a jej maximálne kapacitné naplnenie.
Spokojnosť rodičov, vyjadrená ústne, písomne alebo prostredníctvom spätnej väzby (dotazníky, stretnutia).
Spokojnosť a psychická pohoda detí, ich aktívne zapájanie sa do výchovno-vzdelávacieho procesu a podujatí školy.
Zvýšená motivácia a spokojnosť pedagogických a nepedagogických zamestnancov najmä v oblasti vzdelávania.
Zvýšená účasť detí zo SZP a MRK na všetkých školských aj mimoškolských aktivitách.

Aktívne využívanie podporných opatrení nielen formálne, ale ako reálny nástroj podpory detí.
Zvýšenie odborných a interkultúrnych kompetencií zamestnancov školy prostredníctvom školení, metodických príručiek a praxe.
Zlepšenie komunikácie a spolupráce s rodičmi z marginalizovaných skupín, vrátane navýšenia ich účasti na živote školy.